

Panium - Bilang Sampu

Ang Pag-angat at Pagbagsak ng mga Bansa: Ang Pagtatatak sa 144,000 at ang Nakatagong Propetikong Kasaysayan ng Daniel 11:10-16

Jeff Pippenger
2025-04-16

Ang paksa sa mga talatang labing-isa at labindalawa ay ang pag-angat at pagbagsak ng hari ng timog; gayundin, ang huling pag-angat at pagbagsak ng Estados Unidos, na kinakatawan ng huling pangulo sa talatang dalawa; at ang huling kinatawag makamundo ng kapangyarihan ng dragon, ang Mga Nagkakaisang Bansa, na ang huling pag-angat at pagbagsak ay kinakatawan sa mga talatang tatlo at apat. Ang mga talatang lima hanggang siyam ay kumakatawan sa kasaysayan ng kapangyarihan ng kapapahan mula 538 hanggang 1798. Itinatakda ng 538 ang pagkakatibay ng kapangyarihan ng kapapahan, at itinatakda ng 1798 ang nakamamatay na sugat ng kapapahan; kaya't ang mga talatang lima hanggang siyam ay kumakatawan sa huling pag-angat at pagbagsak ng hayop. Itinatakda ng talatang sampu ang 1989 bilang pagbagsak ng hari ng timog, na kinakatawan sa dating Unyong Sobyet.

Bawat bansang lumitaw sa entablado ng kasaysayan ay pinahintulatang lumagay sa kaniyang kinalalagyan sa lupa, upang makita kung tutuparin nito ang layunin ng 'Ang Tagapagbantay at ang Banal.' Tinunton ng propesiya ang pag-angat at pagbagsak ng mga dakilang imperyo ng sanlibutan—Babilonia, Medo-Persia, Gresya, at Roma. Sa bawat isa sa mga ito, gaya rin ng sa mga bansang hindi kasingmakapangyarihan, naulit ang kasaysayan. Bawat isa ay nagkaroon ng panahon ng pagsubok, bawat isa ay nabigo; kumupas ang kaluwalhatian nito, naglaho ang kapangyarihan nito, at ang pook nito ay hinalinhinan ng iba. . . .

Mula sa pagsikat at pagbagsak ng mga bansa, gaya ng ginawang maliwanag sa mga pahina ng Banal na Kasulatan, kailangan nilang matutuhan kung gaano kawalang-kabuluhan ang pawang panlabas at makamundong kaluwalhatian. Ang Babilonia, kasama ang lahat ng kapangyarihan at karilagan nito, na ang tulad ay hindi na muling nasilayan ng ating sanlibutan—kapangyarihan at karilagang sa mga tao ng panahong yaon ay waring napakatatag at nananatili—gaano ganap itong naglaho! Tulad ng 'bulaklak ng damo' ito'y naparam. Gayon naparam ang lahat ng walang Diyos bilang saligan. Tanging yaong nakabigkis sa Kanyang layunin at nagpapahayag ng Kanyang katangian ang mananatili. Ang Kanyang mga simulain ang tanging mga bagay na matatag na nalalaman ng ating sanlibutan." Education, 177, 184.

Ang mga talatang ikalabing-isa at ikalabindalawa ay tumutukoy sa pangwakas na pag-angat at pagbagsak ng Hari ng Timog, na kinakatawan ng Rusya. Ang mga talatang ikalabintatlo hanggang ikalabinlima ay tumutukoy sa pangwakas na pag-angat at pagbagsak ng Estados Unidos. Ang buong propetikong salaysay ng ikalabing-isang kabanata ay nakabatay sa balangkas ng pag-angat at pagbagsak ng mga kaharian. Ang mag-aaral ng propesiya ay dapat isaalang-alang ang katotohanang ito upang siya'y magkaroon ng anumang posibilidad na maihati nang wasto ang propetikong mensahe ng ikalabing-isang kabanata.

Ang batayang pananaw ng kabanatang ika-labing-isa ng Daniel ay na ito'y binubuo ng mga paulit-ulit na paglalarawan ng pagsikat at pagbagsak ng mga kaharian. Nang sinabi ni Sister White, "Gayon napuksa ang kahariang Medo-Persian, at ang mga kaharian ng Grecia at Roma," kinikilala niya ang "Grecia" bilang ang dragon, ang "Rome" bilang ang halimaw, at ang "Medo-Persia" bilang ang bulaang propeta. Kanyang tinutukoy ang pangwakas na pagsikat at pagbagsak ng huling makalupang kaharian na binubuo ng dragon, ng halimaw, at ng bulaang propeta, na magsisimula ng kanilang pag-angat sa batas ng Linggo at aakay sa sanlibutan tungo sa Armagedon bilang katuparan ng Apocalipsis 16:12-21. Itinuturo niya sa bayan ng Diyos ang "pagsikat at pagbagsak ng mga bansa, gaya ng ginawang maliwanag sa mga pahina ng Banal na Kasulatan," bilang pananaw na dapat gamitin upang "matutuhan kung gaano kawalang-saysay ang pawang panlabas at makamundong kaluwalhatian."

Ang dahilan kung bakit kailangan nating "matutuhan kung gaano kawalang-kabuluhan ang pawang panlabas at makamundong kaluwalhatian" ay upang higit pang maunawaan na napaparam ang bawat bagay na "walang Diyos bilang saligan." Kaya't usaping buhay o kamatayan ang magkaroon o hindi magkaroon ng Diyos bilang iyong saligan. Mula roon sa pag-unlad ng kaisipang iyon, nilinaw ni Sister White kung ano ang kahulugan ng pagkakaroon ng Diyos bilang iyong saligan nang sinabi niya, "Tanging yaong nakaugnay sa Kanyang layunin at nagpapahayag ng Kanyang karakter ang makapananatili." Katatapos lamang niyang ipaliwanag na ang lahat ng hindi nakasalig sa Diyos ay napaparam, at na ang dalawang salik na panukat upang masabing ang isang bagay ay naitayo sa saligan ay kung ito ay "nakaugnay sa Kanyang mga layunin" at kung ito ay "nagpapahayag ng Kanyang karakter." Ang Kanyang karakter ang Kanyang saligan.

Pagkatapos, sa pangwakas na pangungusap ng talata, ipinahayag niya: "Ang Kanyang mga prinsipyo ang tanging mga bagay na di-nagbabago na nalalaman ng ating daigdig." Ang karakter ng Diyos ay ang Kanyang mga prinsipyo, at ang Kanyang mga prinsipyo ang nagpapahayag ng Kanyang karakter. Ito ay usaping buhay o kamatayan: kung paano nakikipag-ugnayan ang sangkatauhan sa Diyos bilang saligan ng lahat ng mga bagay. Pinaninindigan ko na ang saligang balangkas ng ika-labing-isang kabanata ng Daniel ay nakabatay sa salaysay ng pag-angat at pagbagsak ng mga kaharian. May isang sipi kung saan itinuturo sa atin ng inspirasyon ang wastong uri ng pag-aaral.

May uri ng pag-aaral ng kasaysayan na hindi dapat kondenahin. Ang banal na kasaysayan ay isa sa mga aralin sa mga paaralan ng mga propeta. Sa talaan ng Kaniyang mga pakikitungo sa mga bansa, natunton ang mga yapak ni Jehovah. Kaya ngayon, nararapat nating isaalang-alang ang mga pakikitungo ng Diyos sa mga bansa sa daigdig. Sa kasaysayan, nararapat nating makita ang katuparan ng propesiya, pag-aralan ang mga pagkilos ng Providensiya sa mga dakilang kilusang reformatibo, at maunawaan ang pagsulong ng mga pangyayari sa paghahanay ng mga bansa para sa huling tunggalian ng dakilang kontrobersiya. The Ministry of Healing, 441.

Ang pinabanal na pag-aaral ng kasaysayan ay kinikilala bilang pag-aaral sa pakikitungo ng Diyos sa mga bansa ng daigdig at gayundin sa Kaniyang probidensiyal na pamamatnubay sa Kaniyang mga kilusang reformatibo; kaya, ang pinabanal na kasaysayan ay sumasaklaw sa isang panlabas at

isang panloob na linya ng pag-aaral. Ang layunin ng paggamit ng kasaysayan sa pagpapatibay ng makahulagang Salita ng Diyos ay ang gamitin ang nasabing makahulagang kasaysayan upang "maunawaan ang pagsulong ng mga kaganapan sa pagpapahanay ng mga bansa para sa pangwakas na labanan ng dakilang tunggalian." Ang naunang talata mula kay Kapatid na White ay kinuha mula sa isang lubhang maliwanag na pagpapaliwanag hinggil sa pangangailangang bumuo ng isang makahulagang modelo ng banal na kasaysayan na nakabatay sa saligang balangkas na kinakatawan sa "pag-angat at pagbagsak" ng mga kaharian.

Bilang paghahanda sa gawaing Kristiyano, iniisip ng marami na kailangang-kailangan ang magtamo ng malawak na kaalaman sa mga akdang pangkasaysayan at teolohikal. Inaakala nila na ang kaalamang ito ay magiging tulong sa kanila sa pagtuturo ng Ebanghelyo. Ngunit ang kanilang masikap na pag-aaral sa mga opinyon ng mga tao ay humahantong sa pagpapahina ng kanilang ministryo, sa halip na sa pagpapalakas nito. Habang minamasdan ko ang mga aklatan na napupuno ng mabibigat na tomo ng karunungan pangkasaysayan at teolohikal, iniisip ko, Bakit gugugulin ang salapi sa hindi tinapay? Ang ikaanim na kabanata ng Juan ay nagtuturo sa atin ng higit pa kaysa sa matatagpuan sa gayong mga akda. Sinasabi ni Cristo: "Ako ang Tinapay ng Buhay: ang lumalapit sa Akin ay hindi na magugutom kailanman; at ang sumasampalataya sa Akin ay hindi na mauuhaw kailanman." "Ako ang buhay na Tinapay na bumaba mula sa langit: kung ang sinuman ay kumain ng Tinapay na ito, siya'y mabubuhay magpakailanman." "Ang sumasampalataya sa Akin ay may buhay na walang hanggan." "Ang mga salitang sinasalita Ko sa inyo ay espiritu, at mga ito ay buhay." Juan 6:35, 51, 47, 63.

May pag-aaral ng kasaysayan na hindi nararapat kondenahin. Ang banal na kasaysayan ay isa sa mga pinag-aaralan sa mga paaralan ng mga propeta. Sa talaan ng Kaniyang pakikitungo sa mga bansa, masusubaybayan ang mga yapak ni Jehova. Kaya ngayon, nararapat nating isaalang-alang ang pakikitungo ng Diyos sa mga bansa sa daigdig. Dapat nating makita sa kasaysayan ang katuparan ng propesiya, siyasin ang pagkilos ng Providensiya sa mga dakilang kilusang reformatibo, at maunawaan ang pag-usad ng mga pangyayari sa pagkahanay ng mga bansa para sa pangwakas na tunggalian ng dakilang kontrobersiya.

Ang gayong pag-aaral ay magbibigay ng malawak at masaklaw na pananaw sa buhay. Tutulungan tayo nitong maunawaan, kahit paano, ang mga ugnayan at mga pananangan nito, kung paanong kagila-gilalas tayong napagbubuklod sa dakilang kapatiran ng lipunan at mga bansa, at kung gaano kalaki ang saklaw ng katotohanang ang pag-aapi at pagpapababa ng dangal ng isang kasapi ay nangangahulugang kawalan sa lahat.

Ngunit ang kasaysayan, gaya ng karaniwang pinag-aaralan, ay nakatuon sa mga pagtatamo ng tao, sa kanyang mga tagumpay sa pakikidigma, sa kanyang pagtatamo ng kapangyarihan at kadakilaan. Ang pagkilos ng Diyos sa mga gawain ng mga tao ay hindi nabibigyang-pansin. Iilan lamang ang nagsusuri sa pagpapasakatuparan ng Kanyang layunin sa pag-angat at pagbagsak ng mga bansa.

At, sa malaking antas, ang teolohiya, gaya ng pinag-aaralan at itinuturo, ay wala kundi isang salaysay ng mga haka-hakang pantao, na nagsisilbi lamang upang 'padilimin ang payo sa pamamagitan ng mga salitang walang kaalaman.' Madalas, ang motibo sa pag-iipon ng napakaraming aklat na ito ay hindi gaanong pagnanais na makamtan ang pagkain para sa isip at

kaluluwa, kundi sa halip ay isang ambisyong maging pamilyar sa mga pilosopo at mga teologo, isang pagnanais na iharap ang Kristiyanismo sa madla sa mga terminong pandalubhasa at mga proposisyon.

Hindi lahat ng mga aklat na nasulat ay makapaglilingkod sa layunin ng isang banal na pamumuhay. “Matuto kayo sa Akin,” wika ng Dakilang Guro, “pasanin ninyo ang Aking pamatok,” “matutuhan ninyo ang Aking kaamuan at kababaang-loob.” Ang iyong pagmamataas sa katalinuhan ay hindi makatutulong sa iyo sa pakikipag-ugnayan sa mga kaluluwang nangangamatay dahil sa kakulangan ng tinapay ng buhay. Sa iyong pag-aaral ng mga aklat na ito, pinahihintulutan mong pumalit ang mga ito sa mga praktikal na aral na dapat mong matutuhan kay Cristo. Sa kinalabasan ng pag-aaral na ito, ang mga tao ay hindi napapakain. Napakakaunti sa pananaliksik na labis na nakapapagod sa isipan ang nagbibigay ng anumang makatutulong upang ang isang tao ay maging matagumpay na manggagawa para sa mga kaluluwa.

Ang Tagapagligtas ay naparito “upang ipangaral ang Ebanghelyo sa mga dukha.” Lucas 4:18. Sa Kanyang pagtuturo ay ginamit Niya ang pinakasimpleng mga salita at ang pinakapayak na mga sagisag. At sinasabi na, “ang mga karaniwang tao ay malugod na nakinig sa Kanya.” Marcos 12:37. Ang mga naghahangad na isagawa ang Kanyang gawain sa panahong ito ay nangangailangan ng higit na malalim na pagkaunawa sa mga aral na Kanyang ibinigay.

"Ang mga salita ng Diyos na buhay ang pinakamataas sa lahat ng uri ng edukasyon. Yaong mga naglilingkod sa mga tao ay kailangang kumain ng tinapay ng buhay. Ito ay magbibigay sa kanila ng lakas espirituwal; sa gayo'y magiging handa silang maglingkod sa lahat ng uri ng tao." The Ministry of Healing, 441-443.

Higit pang tinutukoy ni Sister White na ang pagkilala sa pagkakaganap ng kapangyarihan ng Diyos sa Kanyang paglaluklok ng mga hari at pag-aalis sa kanila, ayon sa mga pasya ng hari, ay siyang tunay na pilosopiya ng pag-aaral ng kasaysayan.

Sa kasaysayan ng mga bansa, maaaring mamasdan ng mag-aaral ng salita ng Diyos ang literal na katuparan ng banal na propesiya. Ang Babilonia, na sa wakas ay nadurog at nabasag, ay lumipas sapagkat sa kasaganaan ay inari ng mga pinuno nito ang kanilang sarili na hiwalay sa Diyos, at iniukol ang kaluwalthatian ng kanilang kaharian sa kagagawan ng tao. Ang kahariang Medo-Persiano ay dinalaw ng poot ng Langit sapagkat sa loob nito ay niyurakan ang kautusan ng Diyos. Ang pagkatakot sa Panginoon ay hindi nakasumpong ng puwang sa mga puso ng napakalaking karamihan ng mga tao. Naghari ang kasamaan, kalapastanganan, at kabulukan. Ang mga kahariang sumunod ay lalo pang hamak at tiwali; at ang mga ito ay bumaba nang lalo at lalo pa sa antas ng halagang moral.

Ang kapangyarihang isinasagawa ng bawat pinuno sa lupa ay kaloob ng Langit; at sa paraan ng kaniyang paggamit ng gayong ipinagkaloob na kapangyarihan nakasalalay ang kaniyang tagumpay. Sa bawat isa ay ito ang salita ng Banal na Tagapagbantay: “Aking binigkisan ka, bagaman hindi mo Ako nakilala.” Isaias 45:5. At sa bawat isa, ang mga salitang sinalita kay Nabucodonosor noong una ay aral ng buhay: “Thiwalay mo ang iyong mga kasalanan sa pamamagitan ng katuwiran, at ang iyong mga kasamaan sa pamamagitan ng pagpapakita ng

awa sa dukha; baka sakaling mapahaba ang iyong katiwasayan.” Daniel 4:27.

Upang maunawaan ang mga bagay na ito,—upang maunawaan na 'ang katuwiran ay nagpapadakila sa isang bansa;' na 'ang trono ay itinatag sa pamamagitan ng katuwiran,' at 'inaalalayan ng awa;' upang kilalanin ang pagsasakatuparan ng mga prinsipyong ito sa pagpapakita ng Kanyang kapangyarihan—ng Siyang 'nag-aalis ng mga hari at naglalagay ng mga hari,'—ito ang pagkaunawa sa pilosopiya ng kasaysayan. Kawikaan 14:34; 16:12; 20:28; Daniel 2:21.

"Sa salita ng Diyos lamang ito malinaw na inilalahad. Dito ipinakikita na ang lakas ng mga bansa, gaya ng sa mga indibidwal, ay hindi nasusumpungan sa mga pagkakataon o mga kaparaanan na wari'y nagdudulot sa kanila ng pagiging di-matatalo; hindi ito nasusumpungan sa kanilang ipinagmamalaking kadakilaan. Sinusukat ito sa katapatan ng kanilang pagtupad sa layunin ng Diyos." Prophets and Kings, 501, 502.

Ang tema sa mga talata 11 at 12 ay ang pag-angat at pagbagsak ng hari sa timugan, subalit higit na mahalaga, nagsasaad ang mga talatang ito ng pagtatatak ng isang daan at apatnapu't apat na libo, at ng ikalawa sa tatlong pagsubok na nagsimula sa panahon ng wakas noong 1989, gaya ng kinakatawan sa talatang 10.

Ang pagtatatak na iyon ay kinakatawan ni Daniel sa yungib ng mga leon, ng tatlong mararangal sa nag-aapoy na pugon, ng pananalangin nina Daniel at ng tatlong mararangal upang maunawaan ang panaginip ni Nebukadnezar hinggil sa larawan ng mga hayop sa kabanata dalawa, ni Daniel na nananalangin ng panalangin ng Levitico dalawampu't anim sa kabanata siyam, ng marurunong na nakauunawa sa paglago ng kaalaman, ni Josue na inalisan ng kanyang kasalanan sa Zacarias kabanata tatlo, ni Zorobabel sa kabanata apat, ni Jose na naging ikalawang tagapamahala sa Egipto, ng mga alagad sa silid sa itaas sa loob ng sampung araw bago ang Pentecostes, ng mga Millerita sa pagpupulong-kampo sa Exeter, ni Lazaro na nangunguna sa prusisyon sa Maringal na Pagpasok, at ng isang daan at apatnapu't apat na libo sa Apocalipsis kabanata pito.

Ang talatang labing-isa ay sumapit noong 2014 sa pagsisimula ng digmaan sa Ukraine, at noong Hulyo 2023 ay nagsimula ang pagsubok na biswal, kung saan ang bayan ng Diyos ay "pinaputi." Ang ikalimang linya sa kabanata labing-isa ay ang mga talatang labintatlo hanggang labinlima.

Pangkalahatang-ideya ng Ikalimang Linya

Sapagkat ang hari sa hilagaan ay babalik, at magpapakilos ng hukbong higit kaysa sa nauna, at tunay na darating pagkaraan ng ilang taon na may malaking hukbo at maraming kayamanan. At sa mga panahong yaon, marami ang titindig laban sa hari sa timugan; gayon din, ang mga mandarambong ng iyong bayan ay magpapakataas upang itatag ang pangitain, ngunit mabubuwal sila. Kaya't darating ang hari sa hilagaan, at magbabangon ng buntong pangkubkob, at sasakupin ang mga lunsod na pinakamatitibay ang mga kuta; at ang mga hukbo ng timugan ay hindi makatatayô, ni ang kaniyang mga piling kawal, ni magkakaroon man ng lakas upang makatatayô. Daniel 11:13-15.

Ang mga talatang ito ay natupad noong 200 BK at tinutukoy nila ang Labanan sa Panium, na kinabibilangan ng mga magkakalabang hari at ng kanilang mga alyansa, at ang mga talata ring ito ang puntong pangkasaysayan kung saan unang pumasok ang Romang pagano sa kasaysayan ng Daniel kabanata labing-isa. Sinasaklaw ng mga talata ang huling pag-angat at pagbagsak ng ikaanim na kaharian ng propesiya sa Biblia, ngunit tinatalakay din ng mga ito ang kasaysayang biblikal ng pagdalaw ni Cristo sa Caesarea Philippi, kung saan tinutukoy ni Pedro ang pagtatatak ng isandaan at apatnapu't apat na libo. Ang kasaysayang ito ay nagiging tipo ng pagtatatak ng isandaan at apatnapu't apat na libo, kasabay ng pagdating ng ikatlo sa tatlong pagsubok ng kabanata labindalawa na binubuo ng "pinadalisay, pinaputi, at sinubok."

Ang tatlong talatang ito ay humahantong sa talatang labing-anim, kung saan inilalarawan ang batas ng Linggo sa Estados Unidos. Nang nagtapos ang pagpupulong sa kampo sa Exeter noong ika-17 ng Agosto, 1844, dinala ng mga matatalinong dalaga ang mensahe ng Sigaw sa Hatinggabi sa buong silangang baybayin ng Estados Unidos sa loob ng animnapu't anim na araw. May isang panahon na nagigising ang lahat ng mga dalaga at ang isang uri ay walang langis, at lahat ng bagay na tinutukoy niyon. Nang pinalitan ang pangalan ni Simon Barjona at ginawang Pedro, ang pagtatatak sa isang daan at apatnapu't apat na libo ay minarkahan. Mula sa puntong iyon at pasulong, sinimulan ni Jesus na turuan ang mga alagad hinggil sa mga pangyayaring kaugnay ng krus.

Ang krus ay sagisag ng pagtatapos ng panahon ng probasyon, at si William Miller, na inilarawan bilang tipo ni Juan Bautista, na siya namang inilarawan bilang tipo ni Elias, ay ibinangon upang iharap ang "mga pangyayaring kaugnay ng pagtatapos ng panahon ng probasyon," tulad ng ginawa kapwa nina Juan Bautista at Elias. Ganito ang sabi ni Juan.

Ngunit nang makita niya ang marami sa mga Fariseo at mga Saduceo na dumarating sa kaniyang bautismo, sinabi niya sa kanila, O lahi ng mga ulupong, sino ang nagbabala sa inyo upang tumakas sa poot na darating? Mateo 3:7.

Ganito ang sinabi ni Elias.

At si Ahab ay gumawa ng isang kakahuyan; at si Ahab ay higit pang nagpukaw sa galit ng Panginoon, ang Diyos ng Israel, kaysa sa lahat ng mga hari ng Israel na nauna sa kaniya. Sa mga araw niya itinayo ni Hiel na Bethelita ang Jerico: itinatag niya ang mga pundasyon nito sa panganay niyang si Abiram, at itinayo ang mga pintuang-bayan nito sa bunsong si Segub, ayon sa salita ng Panginoon na kaniyang sinalita sa pamamagitan ni Josue na anak ni Nun. At si Elias na Tisbita, na isa sa mga nananahan sa Gilead, ay nagsabi kay Ahab, Buhay ang Panginoon, ang Diyos ng Israel, na sa harap niya ako'y nakatayo, hindi magkakaroon ng hamog ni ulan sa mga taong ito, kundi ayon sa aking salita. 1 Hari 16:33–17:1.

Hinggil sa gawain ni William Miller bilang isang repormador sa makabagong panahon, ipinahayag ni Sister White:

"Kailangan na ang mga tao ay magising sa kanilang panganib; na sila'y mapukaw upang maghanda para sa mga kaganapang solemne na kaugnay ng pagsasara ng probasyon." The Great Controversy, 310.

Ang huling anim na talata ng ikalabing-isang kabanata ng Daniel ay kumakatawan sa "mga pangyayaring kaugnay ng pagsasara ng probasyon." Ang mga pangyayaring iyon ay naalisan ng selyo sa panahon ng wakas noong 1989, at malinaw na inihayag.

Bago Siya ipako sa krus, ipinaliwanag ng Tagapagligtas sa Kanyang mga alagad na Siya ay papatayin at muling mabubuhay mula sa libingan, at naroroon ang mga anghel upang iukit sa mga isipan at puso ang Kanyang mga salita. Ngunit ang mga alagad ay naghahangad ng panlupang pagpapalaya mula sa pamatok ng mga Romano, at hindi nila matanggap ang kaisipang Siya na pinagtuunan ng lahat ng kanilang pag-asa ay magbata ng isang kahiya-hiyang kamatayan. Ang mga salitang kailangan sana nilang alalahanin ay napawi sa kanilang mga isipan; at nang dumating ang panahon ng pagsubok, nasumpungan silang hindi handa. Ang kamatayan ni Jesus ay lubusang nagwasak sa kanilang mga pag-asa, na para bang hindi Niya sila naunang binalaan. Gayon din, sa mga hula ay malinaw na ibinubukas sa ating harapan ang hinaharap, gaya ng pagkakabukas nito sa mga alagad sa pamamagitan ng mga salita ni Cristo. Ang mga pangyayaring may kinalaman sa pagsasara ng panahon ng biyaya at sa gawaing paghahanda para sa panahon ng kapighatian ay malinaw na inilahad. Ngunit ang napakarami ay walang higit na pang-unawa sa mga mahahalagang katotohanang ito kaysa kung hindi sana ito kailanman naihayag. Nagbabantay si Satanas upang agawin ang bawat impresyong magbibigay sa kanila ng karunungan tungo sa kaligtasan, at ang panahon ng kapighatian ay masusumpungan silang hindi handa. *The Great Controversy*, 595.

Sa Cesarea Filipi, na siya ring Panium, na nasa mga talata labintatlo hanggang labinlima, doon nagsimulang turuan ni Cristo ang Kaniyang mga alagad tungkol sa krus, at sa gayon ay sumasagisag ito sa kasaysayan ng camp meeting sa Exeter hanggang ika-22 ng Oktubre, 1844. Sa pasimula ng kilusang repormatibo ng isang daan at apatnapu't apat na libo, ang "mga pangyayaring kaugnay ng pagsasara ng probasyon" ay inalisan ng tatak, at sa katapusan ng kilusan ng isang daan at apatnapu't apat na libo, ang "mga pangyayaring kaugnay ng pagsasara ng probasyon" ay inaalisan ng tatak sa loob ng nakatagong kasaysayan ng talatang apatnapu.

Sa kasalukuyan, sa diwa at kapangyarihan ni Elias at ni Juan Bautista, ang mga sugong itinalaga ng Diyos ay tinatawag ang pansin ng isang mundong nakatak dang humarap sa paghatol sa mga mapitagang kaganapang malapit nang maganap kaugnay ng mga huling oras ng probasyon at ng pagpapakita ni Cristo Jesus bilang Hari ng mga hari at Panginoon ng mga panginoon. *Mga Propeta at mga Hari*, 715, 716.

Ang "mga pangyayaring may kaugnayan sa pagsasara ng panahon ng probasyon" ay ang mga pangyayaring naalisan ng selyo sa nakatagong kasaysayan ng talatang apatnapu. Sa ikatlong kabanata ng Zacarias, inilalarawan ang mga pangwakas na tagpo ng paghuhukom na pagsisiyasat. Inuugnay ng Inspirasyon ang patotoo ni Zacarias sa mga tinatakan sa ikasiyam na kabanata ng Ezekiel.

Ang bayan ng Diyos ay dumaraing at tumatangis dahil sa mga karumaldumal na gawa na nagaganap sa lupain. Na may luha, binababalaan nila ang masasama tungkol sa panganib na kanilang hinaharap sa pagyurak sa banal na kautusan, at sa di-maipahayag na dalamhati ay nagpapakumbaba sila sa harap ng Panginoon dahil sa sarili nilang mga pagsalangsang.

Pinagtatawanan ng masasama ang kanilang dalamhati, kinukutya ang kanilang mga taimtim na panawagan, at hinahamak ang tinatawag nilang kahinaan. Ngunit ang dalamhati at pagpapakababa ng bayan ng Diyos ay hindi maikakailang patunay na kanilang muling nababawi ang lakas at kadakilaan ng pagkatao na nawala bilang bunga ng kasalanan. Sapagkat habang lalo silang lumalapit kay Cristo, at ang kanilang mga mata ay nakatitig sa Kaniyang ganap na kadalisayan, malinaw nilang nababatid ang sukdulang kasamaan ng kasalanan. Ang kanilang pagsisisi at pagpapakababa sa sarili ay di-maihahambing na higit na kalugud-lugod sa paningin ng Diyos kaysa sa mapagtiwala sa sarili at palalong espiritu ng mga hindi nakikitang may dahilan upang managhoy, ng mga humahamak sa pagpapakumbaba ni Cristo, at ng mga nag-aangking kasakdalan habang nilalabag ang banal na kautusan ng Diyos. Ang kaamuan at kababaan ng puso ang mga kundisyon para sa lakas at tagumpay. Ang korona ng kaluwalhatian ay naghihintay sa mga yumuyukod sa paanan ng krus. Mapapalad ang mga nagluluksa na ito, sapagkat sila'y aaliwin.

Ang mga tapat na nananalangin ay waring napapaderan sa piling ng Diyos. Hindi nila nalalaman kung gaano katiyak silang ipinagsasanggalang. Sa udyok ni Satanas, ang mga pinuno ng sanlibutang ito ay nagsisikap na lipulin sila; ngunit kung maimulat lamang ang kanilang mga mata, gaya ng pagkadilat ng mga mata ng lingkod ni Eliseo sa Dotan, makikita nila ang mga anghel ng Diyos na nagkakampo sa kanilang palibot, na sa pamamagitan ng kanilang kaningningan at kaluwalhatian ay sinasansala ang mga hukbo ng kadiliman.

Samantalang pinipighati ng bayan ng Diyos ang kanilang mga kaluluwa sa harap Niya, na nagsusumamo para sa kadalisayan ng puso, ibinibigay ang utos, "Alisin ang maruruming kasuutan" sa kanila, at binibigkas ang mga pananalitang pampalakas-loob, "Narito, inalis Ko na ang iyong kasamaan mula sa iyo, at dadamtan kita ng bihisang pamalit." Ang walang dungis na balabal ng katuwiran ni Cristo ay isinuot sa mga anak ng Diyos na sinubok, tinukso, gayunma'y nanatiling tapat. Ang hinamak na nalabi ay binihisan ng maluwalhating kasuutan, na hindi na kailanman madudungisan ng mga karumihan ng sanlibutan. Ang kanilang mga pangalan ay nananatili sa aklat ng buhay ng Kordero, nakatala kasama ng mga tapat sa lahat ng panahon. Nilabanan nila ang mga lalang ng mandaraya; hindi napalihis ang kanilang katapatan ng unang dragon. Ngayon, sila'y walang-hanggan nang ligtas sa mga pakana ng manunukso. Ang kanilang mga kasalanan ay inilipat sa nagpasimula ng kasalanan. At ang nalabi ay hindi lamang pinatawad at tinanggap, kundi pinarangalan. Isang malinis na mitra ang inilagay sa kanilang mga ulo. Sila'y magiging gaya ng mga hari at mga saserdote sa Diyos. Samantalang isinasakdal ni Satanas ang pangkat na ito at pinagsisikapang wasakin sila, ang mga banal na anghel, bagaman hindi nakikita, ay nagparoo't parito, at inilalagay sa kanila ang tatak ng Diyos na buhay. Sila ang mga nakatayo sa Bundok ng Sion kasama ang Kordero, na taglay ang pangalan ng Ama na nakasulat sa kanilang mga noo. Inaawit nila ang bagong awit sa harap ng trono, ang awit na walang sinumang matutuhan maliban sa isang daan at apatnapu't apat na libo, na tinubos mula sa lupa. "Sila ang sumusunod sa Kordero saanman Siya pumaroon. Ang mga ito'y tinubos mula sa gitna ng mga tao, na naging mga unang bunga para sa Diyos at sa Kordero. At sa kanilang bibig ay walang nasumpungang daya; sapagkat sila'y walang kapintasan sa harap ng trono ng Diyos."

"Natamo na ngayon ang ganap na katuparan ng mga salitang yaon ng Anghel: 'Pakinggan mo ngayon, O Josue na punong saserdote, ikaw, at ang iyong mga kasamang nakaupo sa harap mo: sapagkat sila'y mga lalaking kamangha-mangha: sapagkat, narito, Aking dadalhin ang Aking lingkod, ang Sanga.' Nahahayag si Cristo bilang Manunubos at Tagapagpalaya ng Kaniyang bayan. Ngayon nga ang nalabi ay 'mga lalaking kamangha-mangha,' yamang ang mga luha at kahihyan ng kanilang paglalakbay bilang mga peregrino ay nagbibigay-daan sa kagalakan at karangalan sa harapan ng Diyos at ng Kordero. 'Sa araw na yaon ang sanga ng Panginoon ay magiging marilag at maluwalhati, at ang bunga ng lupa ay magiging mainam at kaaya-aya para sa mga nakaligtas mula sa Israel. At mangyayari, na ang naiwan sa Sion, at ang nananatili sa Jerusalem, ay tatawaging banal, maging bawat isa na nakasulat kabilang sa mga nabubuhay sa Jerusalem.'" Testimonies, tomo 5, 474-476.

Ang sandaang apatnapu't apat na libo sa Aklat ng Pahayag ay ang pangkat ni Ezekiel na "tinatakan" habang sila'y "dumadaing at nananaghoy" dahil sa mga kasuklam-suklam na bagay na nasa lupain. Sila'y tinatakan kapag ipinagkakaloob sa kanila ang kasuutan ng katuwiran ni Cristo at ang malinis na mitra, na kumakatawan sa "mga hari at mga saserdote" ni Pedro—yaong dating hindi bayan ng Diyos, ngunit ngayo'y naging bayan ng Diyos.

Ngunit kayo ay isang lahing hinirang, isang maharlika pagkasaserdote, isang bansang banal, isang bayang sariling pag-aari; upang inyong ipahayag ang mga papuri niya na tumawag sa inyo mula sa kadiliman tungo sa kaniyang kagila-gilalas na liwanag; na noon ay hindi isang bayan, ngunit ngayo'y bayan na ng Diyos; na noon ay hindi pa nakatanggap ng habag, ngunit ngayo'y nakatanggap na ng habag. Mga minamahal, ipinamanhik ko sa inyo, bilang mga taga-ibang-bayan at mga manlalakbay, na kayo'y umiwas sa mga pita ng laman na nakikipagdigma laban sa kaluluwa; maging marangal ang inyong pag-uugali sa gitna ng mga Hentil; upang, samantalang kayo'y sinasalitaang laban bilang mga gumagawa ng masama, sa pamamagitan ng inyong mabubuting gawa na kanilang makikita ay luwalhatiin nila ang Diyos sa araw ng pagdalaw. 1 Pedro 2:9-12.

Ngayon nga, kung tunay na tatalima kayo sa aking tinig at iingatan ninyo ang aking tipan, kung magkagayo'y magiging kayong isang natatanging kayamanan sa akin, higit sa lahat ng mga bayan: sapagkat akin ang buong lupa: At kayo ay magiging sa akin isang kaharian ng mga saserdote, at isang bansang banal. Ito ang mga salitang iyong sasalitain sa mga anak ni Israel. Exodo 19:5, 6.

Sa mga huling araw ng kasaysayan ng daigdig na ito, ang tipan ng Diyos sa Kaniyang bayang tumutupad sa Kaniyang mga utos ay pananariwain. "Sa araw na yaon ay gagawa ako ng tipan para sa kanila, kasama ang mga hayop sa parang, at ang mga ibon sa langit, at ang mga gumagapang sa lupa: at aking babaliin ang busog at ang tabak, at aalisin ang digmaan sa lupa, at papahigain ko sila nang tiwasay. At pakakasunduin kita sa akin magpakailanman; oo, pakakasunduin kita sa akin sa katuwiran, at sa kahatulan, at sa kagandahang-loob, at sa mga kaawaan. Akin ding pakakasunduin ka sa akin sa pagtatapat; at iyong makikilala ang Panginoon."

'At mangyayari sa araw na yaon, aking didinggin, ang sabi ng Panginoon; aking didinggin ang mga langit, at didinggin nila ang lupa; at didinggin ng lupa ang trigo, at ang alak, at ang langis;

at didinggin nila si Jezreel. At ihahasik ko siya para sa akin sa lupa; at kakaawaan ko yaong hindi kinahabagan; at aking sasabihin sa kanila na hindi ko bayan, Kayo'y aking bayan; at sila'y magsasabi, Ikaw ang aking Diyos.' Oseas 2:14-23.

"Sa araw na yaon, ... ang nalabi ng Israel, at ang mga nakaligtas sa sambahayan ni Jacob, ... ay sasandig sa Panginoon, ang Banal ng Israel, sa katotohanan." Isaias 10:20. Mula sa "bawat bansa, at lipi, at wika, at bayan" ay magkakaroon ng mga magagalak na tutugon sa mensaheng, "Matakot kayo sa Diyos, at magbigay ng kaluwalhatian sa kanya; sapagkat dumating na ang oras ng kanyang paghatol." Tatalikod sila sa bawat diyus-diyusan na nagbibigkis sa kanila sa daigdig na ito, at "sasamba sa kanya na lumikha ng langit, at ng lupa, at ng dagat, at ng mga bukal ng tubig." Papalayain nila ang kanilang sarili mula sa bawat pagkakagapos, at tatayo sa harap ng sanlibutan bilang mga bantayog ng awa ng Diyos. Masunurin sa bawat banal na kahingian, kikilalanin sila ng mga anghel at ng mga tao bilang mga yaong "nagsisitupad ng mga utos ng Diyos, at ng pananampalataya ni Jesus." Apocalipsis 14:6-7, 12.

"Masdan, dumarating ang mga araw, sabi ng Panginoon, na aabutan ng mag-aararo ang tagapag-ani, at ang tagatapak ng ubas ang naghahasik ng binhi; at tutulo ang matamis na alak mula sa mga bundok, at ang lahat ng burol ay matutunaw. At ibabalik kong muli mula sa pagkabihag ang aking bayang Israel, at itatayo nilang muli ang mga wasak na lungsod, at kanilang tatahanan ang mga ito; at magtatanim sila ng mga ubasan, at iinumina ang alak niyon; gagawa rin sila ng mga halaman, at kakainin ang bunga ng mga iyon. At itatanim ko sila sa kanilang lupain, at hindi na sila bubunutin mula sa kanilang lupaing ibinigay ko sa kanila, sabi ng Panginoon mong Diyos. Amos 9:13-15.' Review and Herald, Pebrero 26, 1914."

Maliwanag na mula sa sandaling matatakan ang huling lahing hirang ng isang daan at apatnapu't apat na libo, mayroon pang mga Hentil na maaaring maimpluwensiyahan ng pamumuhay (pag-uugali) ng isang daan at apatnapu't apat na libo sa araw ng pagdalaw ng Hentil.

Ang Iglesia ng Diyos ay hindi itinatag ng kapangyarihan at lakas ng tao, at hindi rin nila ito kayang wasakin. Hindi sa bato ng lakas ng tao, kundi kay Cristo Jesus, ang Bato ng mga Panahon, itinatag ang iglesia, 'at ang mga tarangkahan ng impiyerno ay hindi mananaig laban dito.' Mateo 16:18. Ang presensiya ng Diyos ang nagbibigay ng katatagan sa Kanyang adhikain. 'Huwag ninyong ilagak ang inyong pagtitiwala sa mga prinsipe, ni sa anak ng tao,' ang salitang dumarating sa atin. Awit 146:3. 'Sa katahimikan at sa pagtitiwala naroroon ang inyong kalakasan.' Isaias 30:15. Ang maluwalhating gawa ng Diyos, na itinatag sa mga walang hanggang simulain ng katuwiran, kailanman ay hindi mauuwi sa kawalan. Ito'y magpapatuloy mula sa lakas tungo sa lakas, 'hindi sa pamamagitan ng lakas, ni ng kapangyarihan, kundi sa pamamagitan ng Aking Espiritu, sabi ng Panginoon ng mga hukbo.' Zacarias 4:6.

"Ang pangako, 'Ang mga kamay ni Zerubbabel ang naglatag ng saligan ng bahay na ito; ang kanyang mga kamay din ang magtatapos nito,' ay literal na natupad. Talata 9. 'Nagtayo ang mga matanda ng mga Judio, at sila'y nagtagumpay sa pamamagitan ng propesiyang ipinahayag ni Haggai na propeta at ni Zechariah na anak ni Iddo. At nagtayo sila, at tinapos iyon, ayon sa utos ng Diyos ng Israel, at ayon sa utos nina Cyrus, at Darius, at Artaxerxes na hari ng Persia. At ang bahay na ito ay natapos sa ikatlong araw ng buwang Adar [ang ikalabing-dalawang buwan], na noon ay sa ikaanim na taon ng paghahari ni Darius na hari.' Ezra 6:14, 15."

Prophets and Kings, 595, 596.

Ang mga talatang labintatlo hanggang labinlima ay kumakatawan sa mga pangyayaring propetiko na humahantong sa pagsasara ng panahon ng probasyon para sa mga tagapangingilin ng Sabado sa panahon ng batas na pang-Linggo. Kinakatawan din ng mga ito ang ikatlo sa tatlong hakbang na nasa talatang sampu ng Daniel labindalawa. Ang talatang sampu ang "pagdadalisay," ang mga talatang labing-isa at labindalawa ay kumakatawan sa "pagpapaputi," at ang mga talatang labintatlo hanggang labinlima ay kumakatawan sa pagsubok na litmus kung saan ang mga dalagang tagapangingilin ng Sabado ay "sinusubok."

Ang panloob na mensahe sa aklat ni Daniel ay kinakatawan ng pangitain sa Ilog Ulai sa mga kabanata pito hanggang siyam, at ang panlabas na mensahe ay kinakatawan ng pangitain sa Ilog Hiddekel sa mga kabanata sampu hanggang labindalawa. Ang kabanata labindalawa ang ruok ng kapwa panloob at panlabas na mga pangitain, at inilalahad nito ang paraan kung paano binabangon at nililinis ni Cristo ang isang daan at apatnapu't apat na libo. Ang mga talatang sampu hanggang labing-anim ay kumakatawan sa nakatagong kasaysayan ng talatang apatnapu mula 1989 hanggang sa batas ng Linggo ng talatang apatnapu't isa at labing-anim. Ang mga talatang umaangkop sa nakatagong kasaysayan ay kumakatawan sa ganap na katuparan ng talatang sampu ng kabanata labindalawa.

Marami ang dadalisayin, paputiin, at susubukin; ngunit ang masasama ay gagawa ng kasamaan; at walang sinuman sa masasama ang makauunawa; ngunit ang mga pantas ay makauunawa. At mula sa panahong aalisin ang palagiang handog, at maitatatag ang kasuklam-suklam na bagay na nagdudulot ng pagkatiwangwang, ay magkakaroon ng isang libo dalawang daan at siyamnapung araw. Mapalad ang naghihintay at umaabot hanggang sa isang libo tatlong daan at tatlumpu't limang araw. Daniel 12:10-12.

Ang "marurunong" na nakauunawa sa mga talatang sampu hanggang labing-anim at tinatakan kapwa "sa pag-iisip" at "sa espiritu" ay yaong mga nauunawaan ang panlabas na mensaheng propetiko na kinakatawan sa nakatagong kasaysayan ng talatang apatnapu, at sila ay naipirmi "sa pag-iisip" sa pagkaunawang iyon bago ang batas ng Linggo. Ang "marurunong" ay yaong mga nabago ng panloob na mensahe na kinakatawan ng Apocalipsis kabanata labing-isa at talatang labing-isa, at sila ay naipirmi sa karanasang iyon bago ang batas ng Linggo.

Ang "marurunong" ay yaong mga tumanggap ng "pagpapala" na kaugnay ng "paghihintay," na minamarkahan ang isandaan at apatnapu't apat na libo bilang mga tumutupad sa ganap at pangwakas na katuparan na may kinalaman sa sampung dalaga. Ang Apocalipsis labing-isa, talata labing-isa ay dumating noong Hulyo 2023, sa gayo'y minarkahan ang "panahon ng wakas," kung kailan ang Daniel at ang Apocalipsis ay nagpapatotoo sa pamamagitan ng dalawang saksi na ang paglago ng kaalaman na inalis ng selyo noong Hulyo 2023 ay tumutukoy sa prosesong pagseselyo ng isandaan at apatnapu't apat na libo. Labing-isa dagdagan ng labing-isa ay dalawampu't dalawa, na isang sagisag ng pagsasanib ng pagka-Diyos at ng pagkatao, at yaong mga nakalalampas sa tatlong-hakbang na proseso ng paglilinis na nagbubunga ng isandaan at apatnapu't apat na libo ay tinukoy sa Daniel labindalawa, talata labindalawa, na nagbibigay ng isa pang lagda ni Palmoni, sapagkat ang labindalawa na pinarami sa labindalawa ay isandaan at apatnapu't apat na

libo.

Ipagpapatuloy natin ang pag-aaral na ito sa susunod na artikulo.